

SOVJETSKA UNIJA IN MALA ANTANTA PROTI ITALIJI

ČE BI BILA ITALIJA LE KOLIČKAJ UPRAVIČENA STAVITI ABESINJI ZAHTEVE, BI JORUSIJA PODPIRALA

Šest držav se je združilo v abesinski krizi. — Portugalska, Jugoslavija, Čehoslovaška, Kanada, Nova Zelandija in Romunska slede Rusiji. — Litvinov zagotavlja vso pomoč sovjetske Rusije. Mala antanta ostane zvesta Ligi narodov.

ZENEVA, Švica, 15. septembra. — Kanada in Nova Zelandija ste se pridružili petim evropskim državam ter sta zagotovili pred Liginim zborom, da podpirata Ligo narodov in njena pravila v abesinsko-italijanski krizi.

Maksim Litvinov za Rusijo, Armindo Rodriguez Monteiro za Portugalsko in Božidar Purič za Jugoslavijo, Čehoslovaško in Romunsko so se pridružili Angliji, Franciji in drugim državam, ki so do sedaj izjavile, da hočejo izpolnjevati določbe Liginih pravil.

Medtem pa je Ligini posredovalni odbor petorice, ne oziraje se na italijansko izjavo, da Italija ne more skleniti nikakega kompromisa, pripravil vprašanja, na katera naj bi Italija odgovorila, kakšne koncesije zahteva od Abesinije, nasprotno pa naj tudi Abesinija pove, kake koncesije je pripravljena dovoliti Italiji.

Sovjetski delegat, Maksim Litvinov, je jasno povedal, kaj je Rusija pripravljena storiti ter je med drugim rekel:

"Ako se vsa prizadevanja Lige narodov za mir izjalove, in bo prišel abesinsko-italijanski spor še enkrat pred Ligin svet ali pa pred celotni zbor, bo sovjetska delegacija izrekla svojo sodbo nepristransko in z odločnostjo, katere ni mogoče ostrašiti z napadi v časopisju ali z drugimi metodami.

"Za sovjetsko vlado ni vprašanja, da bi se pridružila eni ali drugi stranki v sporu, ali pa bi zagovarjala interese ene ali druge.

"Sovjetska vlada je nasprotna kolonialnemu sistemu, vplivnim sferam in imperijalizmu.

"Za sovjetsko vlado je samo eno vprašanje: — braniti ustavo Lige narodov kot sredstvo za mir.

"Mogoče bomo rabili pravila še večkrat kot enkrat in mogoče ob še resnejših slučajih. Ako zapustimo to zborovanje s prepričanjem, da so se države, katerih zastopniki so tukaj govorili, zavezale, da ne bodo več dovolile napadov na Ligo in, da se bodo posluževale Lige v vseh slučajih agresivnosti, ne glede na izvor ali cilj, bo to zborovanje viden znak v Liginj zgodovini.

"Sovjetska vlada bo med vsem prva, ki bo lojalno izvrševala svoje obveznosti."

Litvinov je dalje omenjal tri ruske predloge, ki leže zaprašeni v Liginih arhivih:

1. Določba, katera država je agresivna;
2. Prememba svetovne razorožitvene konference v stalno mirovno konferenco, in
3. Popolna razorožitev vseh narodov.

"Ako bi od Italije imeli," je nadaljeval Litvinov, "mesto izjave o svobodnih rokah, formalno, dobro utemeljeno pritožbo proti agresivnim činom, katere je izvršila sosedna Abesinija — kar je po Liginem sklepu agresivnost, tedaj se drznem italijanskemu zastopniku zagotoviti, da od Lige ne bi dobil samo pravice, temveč bi se tudi sam prepričal o veliki simpatiji, katero med nami vživa odlični italijanski narod."

Ko je jugoslovanski delegat Božidar Purič naznanil, da se države Male antante pridružujejo ostalim državam v skupnem nastopu proti Italiji, je med drugim rekel:

Mussolini ne pozna nobenega kompromisa

RESOLUCIJA O NEVTRALNOSTI JE MERODAJNA

Predsednik se bo v abesinsko-italijanski vojni ravnal po sklepu kongresa. — Uveljavljen bo embargo za orožje.

Hyde Park, N. Y., 15. sept. — Kot je povedal predsednik Roosevelt na običajni konferenci časnikarskim poročevalcem, nevtralna resolucija, katero je sprejel zadnji kongres, natančno določa, kaj morajo Združene države storiti v abesinsko-italijanskem sporu in ta resolucija bo edina smernica vlade.

To izjavo je podal predsednik na vprašanje, ako pomeni poziv državnega tajnika Hulla na Abesinijo in Italijo, da se drže določb Kellogg-Briandovega pakta, da se bodo Združene države pridružile Ligi narodov pri določitvi kazni za Italijo.

Predsednik je časnikarjem povedal, da smatra inozemski politični položaj za najvažnejše dnevne novice. Z državnim tajnikom Hullom je predsednik v stalnem stiku, odkar je bil Hull pred dvoma tednoma v Hyde Parku.

Predsednik pravi, da je Hullova izjava, v kateri opozarja na Kellogg-Briandov pakt izborna in da popolnoma pravilno razlaga položaj.

Ko so poročevalci vprašali predsednika, kaj bo njegovo prvo delo v slučaju vojne med Abesinijo in Italijo, se je zopet skliceval na nevtralno resolucijo, ki določa, da predsednik razglasi, da obstoji vojno stanje med dvema državama in uveljavljen je embargo na izvoz vojnega materiala takima državama.

AMERIKANEC OBISOJEN V NEMČJI

Hamburg, Nemčija, 15. sept. — 21 let stari mornar William Gill iz Neponset, Mas., ki je prišel v Hamburg s parnikom Washington, je bil aretiran, ker se je žaljivo izrazil o Hitlerju in je žvižgal internacijonalo. Obsojen je bil na zapor štirih tednov in ga je takoj nastopil. Pri obravnavi je bil navzoč tudi ameriški konzul.

Ameriški mornar Lawrence B. Simpson pa se nahaja že 11 tednov v preiskovalnem zaporu pod obdolžbo, da je širil komunistične nauke.

"Ko smo enkrat podpisali različne mednarodne dogovore, mirovne pogodbe in ustavo Lige narodov, tedaj jih smatramo za svete in jim hočemo biti zvesti."

Za njim je v imenu Balkanske zveze grški zunanji minister rekel, da bodo balkanske države bolj kot prej ostale zveste načelom Lige narodov.

135,000 OSEB ZAPOSLENIH PRI ŠTETJU

Urad za ljudsko štetje bo ugotovil število oseb, ki so upravičene do starostne pokojnine.

Washington, D. C., 15. septembra. — Urad za ljudsko štetje bo v kratkem nastavljal 135 tisoč uradnikov, ki bodo dosegli, koliko oseb v deželi je upravičenih do starostne pokojnine ter sestavili statistiko najvažnejših ameriških industrij.

Seznam oseb, ki so upravičene do starostne pokojnine, bo predložen državnim in zveznim oblastim v zvezi z novo socialno zakonodajo.

Statistika o sedmih glavnih industrijah bo pa nudila pregled položaja, kakoršen je sedaj.

Urad, ki bo sestavljal statistiko o industrijah, bo imel svoj glavni stan v Philadelphiji, urad, ki bo dognal število starčkov, ki so upravičeni do starostne pokojnine, bo pa posloval v St. Louisu. Za podlago bo služilo temu uradu ljudsko štetje iz leta 1900.

Štetje se bo začelo 2. januarja ter bo trajalo približno štiri mesece. Tiskanje statistik in drugih podatkov bo trajalo dve leti.

Kot uradniki bodo nastavljeni brezposelni klerki, ki so zmožni za tako delo.

BOLGARSKA ARETIRALA ZAROTNIKE

Sofija, Bolgarska, 15. sept. — Oblasti zatrjujejo, da je hišna preiskava zadušila revolucionarno gibanje za vstanovanje komunistične države v Makedoniji. V Sofiji, kakor v južni Makedoniji, je bilo aretiranih več oseb.

Med aretiranimi sta tudi bivša senatorja Kristo Kaladžev in Aleksander Martulkov.

Policija pravi, da je razbila načrte, katere so teroristi izdelali na Bolgarskem, v Jugoslaviji in na Grškem z glavnim stanom v Parizu. Policija tudi pravi, da dobivajo teroristi na Bolgarskem in v Parizu denar iz Rusije.

ITALIJA POŠILJA SUBMARINE V RDEČE MORJE

London, Anglija, 15. sept. — Reuterjeva brzojavna agencija je dobila iz Port Saida poročilo, da sta dospela skozi Sueški prekop v Rdeče morje italijanska submarina "Tricheco" in "Narvalo."

BREZPOSELNE RAZGANJAJO Z BOMBAMI

Brezposelni so se zbrali pred mestno hišo. — Zahtevajo zvišanje reliefa. — Governer ima vojaštvo pripravljeno.

Minneapolis, Minn., 15. sept. — Policija se je poslužila plinskih bomb, da je razgnala 600 ljudi, večinoma brezposelne, ki so se zbrali pred mestno hišo in zahtevali zvišanje reliefa ter protestirali proti nastopu policije pri Flour City Ornamental Iron Works, ko sta bila ubita dva moža, nad 30 pa jih je bilo ranjenih.

Nek možki je bil ožgan po nogi, ko je bomba eksplodirala v njegovi blizini.

Po dvodnevnih preiskavi nemirov v sredo ponoči je velika porota priporočala, da se mestna policija takoj poveča za 200 mož. Velika porota je v svoji preiskavi zaslišala župana Latimerja, policijskega načelnika Forestala, nekaj članov delavskega mirovnega odbora in ravnatelja železne tovarne.

Mestne oblasti še preiskujejo delovanje policije pri nemirih. Policiisti zatrjujejo, da niso pričeli prej streljati, kot da so demonstranti pričeli na nje streljati.

Porota je policijo oprostila vsake krivde ter izjavila, da do tako velikih izgredov ne bi bilo prišlo, ako bi bila policija dovolj močna.

Ko se je župan vračal z zborovanja, na katerem je zagovarjal svoje delo v delavskem položaju, ga je nek delavec udaril v obraz in ga ranil na ustih.

V St. Paul je pripravljenih 125 mož narodne garde, da v slučaju potrebe odkorakajo v Minneapolis.

Ravnatelj železne tovarne Tetzlaff je objavil svojo izjavo, ki pravi:

— Ali mora spoštovana tvrda zapreti svoja vrata, ako tolpa agitatorjev ne želi, da bi naši delavci delali?

— S svojimi delavci nimamo nikakega spora; naši delavci niso v sporu z nami. Kaj more biti tedaj predloženo v preiskavo kateremukoli odboru?

Governer Floyd B. Olson je rekel, da bo takoj nastopil, ako bi skušali zopet odpreti Flour City tovarno. Na sporočilo, da bo tovarna zahtevala od sodišča, da razveljavi povelje, po katerem je morala zapreti svoja vrata, je governer odgovoril, da bo takoj pred tovarno poslal vojaštvo, kadar se odpro njena vrata.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ITALIJANSKA VLADA JE DIREKTNO IZZVALA LONDON IN ŽENEVO

RIM, Italija, 15. septembra. — Italijanski kabinet je po svoji seji naznanil, da Italija od smeri, katero si je začrtala v Vzhodni Afriki, ne more odstopiti in ne bo sprejela nikakega kompromisa, niti v očigled oboroženi opoziciji Evrope.

SOCIJALISTI PROTI VLADNI POLITIKI

Angleški socijalisti hočejo mir za vsako ceno. — Svetovni mir je dosti večje važnosti kot pa angleški imperij.

London, Anglija, 15. sept. — Socijalistični voditelji pozivajo svoje pristaje, naj odločno nastopijo proti imperijalistični vojni.

V Bletchley je trdil sir Stafford Cripps, da skušata Anglija in Francija izrabiti Ligo narodov v to, da si zajamčita teritorialne določbe, ki jih je ustvarila zločinska versailska mirovna pogodba.

Italiji le vsled tega ne dovolita napasti Abesinije, ker pod nobenim pogojem nočeta, da bi imeli Italijani močno postojanko južno od Sueškega prekopa.

Ljudje, ki mislijo, da bo s sankcijami imperijalističnih vesil zaustavljen pohod italijanskega fašizma, se motijo. Imperijalisti, ki so se leta 1900 nasilno polastili Južne Afrike in odvzeli Burom bogato ozemlje, ne morejo oporekati Mussoliniju, če se hoče polastiti Abesinije.

Če bi v palači Lige narodov v Ženevi sedeli socijalisti, bi stvar vse drugače izpadla.

Socijalistični voditelj A. V. Alexander je rekel, da je svetovni mir dosti bolj važen kot pa obstoj angleškega imperija.

STRAHOTEN PRIZOR NA LETALIŠČU

Mexico City, Mehika, 15. septembra. — Podporočnik Carlos Paulladas je hotel na današnji dan neodvisnosti pred 30.000 gledalci skočiti z dvema parašutoma iz letala. Prvi del drznega skoka se mu je posrečil, nato se je pa z nogama zapletel v vrvi drugega parašuta in padel na zemljo.

ANGLEŽI ČASTE ITALIJANSKEGA PRESTOLNASLEDNIKA

Aden, 15. septembra. — Angleške bojne ladje, ki so zasedrane v tukajšnji bližini, so danes razvile svoje zastave na čast italijanskemu prestolonasledniku Umbertoju, ki je obhajal svoj 31. rojstni dan.

Kabinet je obenem tudi namignil, da je Italija pripravljena obrniti Ligi hrbet, ako je njeno članstvo v Ligi ovira pri dosegu njenih ciljev.

Po seji je kabinet naznanil naslednje sklepe:

1. Še večje vojne priprave v Afriki;
2. Ojačenje italijanske armade v Libiji;
3. Vojaška sila Italije mora biti kos vsaki grožnji;
4. Pošiljanje vojnega materiala se neovirano nadaljuje;
5. Govora sira Samuela Hoare in Lavalja v Ženevi sta bila sprejeta kar najbolj mirno;
6. Italija namerava utrditi svoje prijateljstvo s Francijo in svoje sodelovanje z Evropo;
7. Kabinet je razpravljal o izstopu Italije iz Lige narodov;
8. Spor z Abesinijo ne dovoljuje nikakega kompromisa, in
9. Spor so porabili za združenje protifašističnih sil.

Naznanilo, da je Mussolini svojim ministrom izjavil, da je Italija oborožena proti vsaki grožnji, pa naj pride od katere strani hoče, smatrajo politični krogi za izzivanje Anglije in Lige narodov.

Posebno je značilno naznanilo, da bo Italija ojačila svojo vojsko v Libiji. Ker ta kolonija, katero upravlja maršal Italo Balbo, meji na Egipt, smatrajo ojačenje v Libiji za odgovor Angliji, ki je zbrala svoje brodogrje v Sredozemskem morju.

Nek visok vladni uradnik, ki je povdarjal važnost kabinetnega poročila, je rekel, da naj nikdo ne podcenjuje armadne in mornariške pripravljenosti Italije. Med drugim je rekel: — Vse naše meje so zastražene.

Glede grožnje, da bo Italija izstopila iz Lige narodov, prihaja iz uradnih krogov zagotovilo: — Italija nikakor ne želi izstopiti iz Lige narodov, če pa bi Liga narodov članstvo Italije napravila nevzdržljivo, bo Italija izstopila.

Za prihodnjo sredo je določena nova seja italijanskega kabineta.

MILICA STRAŽI TOVARNO

Morehead, Ky., 15. sept. — Pod poveljstvom majorja Carla B. Normana je dospelo sem dvanajst narodnih gardistov, ki bodo zastražili tovarno Lee Clay Products Company, v kateri je izbruhnil štrajk.

Tovarna, ki je počivala od meseca maja, bo začela jutri zopet obratovati, in sicer z stavkokazi.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation). Frank Sakner, President. L. Benedik, Treas. Place of business of the corporation and address of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Iz Slovenije.

Mater je umorila.

V Zapotoku pri Turjaku, tihi samotni vasi pod Kureškom, se je 31. avgusta ponoči odigral zločin, ki odpira težke rane našega kmečkega življenja v današnjih dneh. Devetnajstletna Amalija Vodetova, edina hči 60letne siromašne kočarice, je na strahoten način umorila svojo mater. Zgodba, ki se je v kratkem raznesla po okoliških vaseh in pobudila mnogo vznemirjenja med prebivalstvom, je naslednja:

Amalija, ki je bila čedno in delovno dekle, je ljubila 21letnega poljskega delavca Francea Debeljaka, ki je bil od nekdaj dobrepoljske občine doma. Bila sta v besedi, da se vzameta in sta prihodnjo nedeljo dne 8. septembra določila za dan poroke. Zadnje dni pa so se med njima napletle neke razprtije in fant, ki očitno ni imel do dekleta prav resnih simpatij in ki mu ni bilo prav nič po volji, da bi se iz svoje siromašne ženi v novo, še večjo, se ji je začel polagoma umikati. Dekle, ki je videlo, da se ji France odtujuje, je v svojem srčen obsidala mater, da je samo ona kriva vsega. France ji je namreč nekajkrat dejal, da jo bo že vzel, samo ne še zdaj, temveč nekoč pozneje, in Amalija je bila prepričana, da hoče reči: kadar "stare" ne bo več. In ko je v šestankov ž njim prihajala domov, so se zmerom iznova začele prasketi in špetiri. Dne 31. avgusta sta Amalija in France skupaj pomagala pri sosedu Purkartu. Ko sta zvečer odhajala z dela, sta mimogrede legla v nekem seniku, in kakor že tolikokrat, je začelo dekle iznova rotiti fanta, naj je nikar ne zapusti. Zagotavljala ga je, da mati itak ne bo dolgo živela — zadnji čas da že kar ne more več jesti.

Okrog polnoči sta se ločila, nekaj minut po drugi uri pa so sosedje začeli z Vodetovega dvorišča vpitje na pomoč. Ljudje so bili vajeni, da se mati in hči pričakata in početa di- rendaj, in tako razen 80letnega sosedu Jakiča nihče ni stopil iz hiše. Ko se je starček približal Vodetovemu dvorišču je našel na tleh ležečo pobito gospodinjico, ki pa je bila takrat še pri moči in je še vprašala, kdo da je. Pobral jo je, jo zanesel v sobo in odšel domov. Čez kakšne pol ure se je iz kočice ponovno razlegel grozovit ropot in ljudje so čuli, kako je starka v obupu bicala nad hčerjo: — Amalija, Amalija! — Nato je vse potihnilo.

Malo pred tretjo je nato Amalija potrkala pri svoji sestrični Zalarjevi v Zapotoku s čudnim sporočilom: — Vstani in pojdi pogledat, vrata in okna so odprta, mati so krvavi v postelji! — Zalarjeva je v resnici

takoj odšla z njo, a ko je prižgala luč in našla staro Vodetovo z vso razbito glavo v predsmrtnih kričih, je planila iz kočice in zagnala vik in krik, da so sosedje pritekli na kup. Uboga žena je do 6. ležala v agoniji, ne da bi se še kolikaj prav zavedla. Izanski orožniki, ki so še pred jutrom prihтели v Zapotok so ubijalko aretirali in obnem takoj obvestili državno tožilstvo v Ljubljani. Amalija, ki se je po dejanju nenavadno čudno vedla, je skušala izprva tajiti, na koncu pa je mirno priznala umor.

Pod vlak zaradi bolezni.

Dne 3. septembra popoldne, ko je vozil osebnih vlak iz Maribora proti Dravogradu, je skočil pod kolesa 20letni krojaški pomočnik Viljem Glaser. Stanoval je v Kratkii ulici v Studencih pri stricu in teti. Že dalj časa je bolehal za tuberkulozo in pravil je, da si bo vzel življenje. Teta in stric sta ga tolažila, vendar je bila tolažba zaman. Pod vlak je skočil v Studenskem gozdu. Strojevodja je opazil neznanca in je zavrl vlak, na hudem klancu pa se mu ni posrečilo, da bi ga ustavil. Lokomotiva je nesrečniku najprej odtrgala desno roko, nato desno nogo ter ga vlekla še 400 ali 500 m daleč in je ves razmesarjen obležal na progi.

Tudi starih grobov so se lotili.

V bližini gradu Turna na Artu (pri Krškem) stoji v gozdu mavzolej grofov Auerspergov, kjer počiva 5 članov nekdanje močbene roduvine. Mavzolej, nekdanj obdan od vitkih smrek in vrtnic, je sedaj opuščen in raste okrog le divja akacija in drugo ščavje.

Pričakovati bi bilo, da v tej mogočni grobnici uživajo pokojniki nekaj mir, a temu ni tako. Že pred približno 25 leti je bil izvršen v grobnico vlet. Brezvestni skrunitelji grobov so odnesli takrat vse dragocenosti, kar jih je bilo in od tedaj se v mavzoleju ni nahajala druga dragocenost kot svetilke, ki pi in v kolikor je mavzolej arhitektonska dragocenost sam zase.

V noči od 23. na 24. avgusta so zopet vlomili skozi vrata v mavzolej brezvestni skrunitelji grobov, privzignili 400 kg težko ploščo — kar znači, da je bilo več lopovov na delu. Ploščo so podprli z marmorno glavlo pesnika grofa Anastazija Gruena in tako zlezli v grobnico samo. Predno so se zlikovci spravili na delo, so pozamašili vse značne line mavzoleja z otavo, da se ne bi videla iz grobnice luč. — Nato so se spravili na delo, odprli pokrov Anastazija Gruena in ga položili na tla,

ki je lomil in ruval drevesa, podiral kozolce in razkrival strehe ter napravil mnogo škode na sadju, grozdju, koruzi in ajdi. Samo v graščinskem gozdu pod Veselo goro je poruval nad 40 smrek. Tudi treskalo je, da je bilo groza. Največ so trpela drevesa, v katere je v več krajih udarila strela. V Prapročah je udarila strela v dve smreki in jih dobesedno zdrobila. Nekeje pri Sv. Križu v Pečicah pa je vžgala neko poslopje.

Par težkih volov za — 600 Din. "Slov. Gospodar" z dne 14. avgusta poroča od Sv. Antona na Pohorju, da so tam nekemu kmetu zarubili in prodali par težkih volov — vrednih 3000 Din — reci in piši za — 600 (šest sto) dinarjev! Komu ne vzkipi od nevolje duša, ko to sliši? Sv. Anton spada pod davčno upravo v Prevaljah. Ali nič ne pomislijo, da mora tako postopanje tirati človeka v obup in v prizadetih zbuja mržnjo proti sedanjemu režimu in nezadovoljnost.

Nož ga je spravil v kriminal.

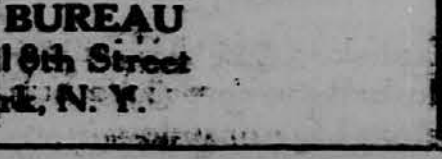
Dne 28. avgusta sta bili dve obravnavi pred ljubljanskim malim senatom, ko so se zagovarjali junaki noža. Prva razprava, ko je glavni obtoženec z nožem obdelal hlapeca Zdešarja in mu prizadel kar 28 vbojlijev, je bila preložena. Pri drugi obravnavi pa je bil samski rudar Ivan Klopčič iz Zgor. Ržiš pri Zagorju obsojen na 5 mesecev strogega zapor, ker je 10. junija lani na Sv. Planini sunil z nožem Ivana Murna najprej v hrbtice, da je bila poškodba smrtonosna, pozneje pa ga je še udaril po levi roki. Klopčič je tajil, da bi bil sunil Murna v hrbtice, priznal je samo, da je kresnil Murna po roki. Sodišče ni verjelo njegovemu zagovoru.

FARMO PRODAM ALI ZAMENJAM

za dvodružinsko hišo v Clevelandu. Farma je velika 17 in 1/4 akra. Na nji je hiša 6 sob. Vsa gospodarska poslopja so v dobrem stanju. 4 akri vinograda. Pripraven prostor za piknike. Cena zmerna. Prodajni usled moževe smrti. Za pojasnila pišite na: Mrs. MARIE DRAGAS Town Line Road Perry, Ohio (3x)

Advertise in "Glas Narodz"

POMANJKANJE VODE V ANGLIJI

Vsled velike suše je v nekaterih poljedelskih okrajih Anglije popolnoma zmanjkalo vode. Vodo so dovažali iz velike razdalje v posebnih tankih ter jo delili prebivalcem.

Peter Zgaga

VINSKA TRGATEV

V soboto sem bil pa na vinški trgatvi. Ne na taki kot so jih vajeni newyorški Slovenci ter se vrše v zaduhlih kleten in dvoranah, kjer visi izpod stropa kupljeno grozdje, kjer te našemljeni "vinčarji" vlačijo pred se bolj našemljenega sodnika, kateri te pod to ali ono čudno pretvezo olajša za par kvodrov ali te pa pošlje v "arest", da ti je potem ves večer izprijen.

Ne, bila je resnična vinska trgatva pri rojaku Franku Turenšku na Hribu. Ker je doma iz zelene Štajerske (njegova žena je pa Doljenka) je umevno, da tudi v tej deželi ni mogel pozabiti vinskih gor in da mu je vinská trta najlepša roža, kar jih more pognati zemlja države New Jersey.

In tako okopujeta, gnojita, pogrejata, obrezujeta, skrbita, upata in čakata od zgodnje pomladi do pozne jeseni, kakšen bo pridelek in koliko ga bo.

Včas gre vse po sreči, zgodilo se je pa že, da se je bil Elija izpozabil in odprl zavornico toče v oblaku, ki ga je vihar nizko nad Hribom drvil.

Takrat bi ga morali videti Franka! Take je naštel nebeskemu svetniku, tako strahovito je zaškripal z zobmi in tako grozno požugal, da jadrajo iz za tistega časa črni oblaki v povsem drugo smer.

Velika nevarnost so tudi škodljivci, stari in mladi, ki jih je precej v okolici ter klatijo z drevoja nezrelo sadje, obrajo se zelene bezgove jagode, prav posebno jim pa grozljje diši. Frank jih pozna in se ve zavarovati proti njim.

Julijskega večera smo sedeli pod košato lipo. Na vzhodu se je rdečilo od svetlobe milijonov žarnic, ki jo New York pošilja proti nebu. Na zapadni strani so pa zvezde medlo razsvetljevale pusto in dolgočasno newjerseysko barje. Mir božji nas je prevzel, umolknil smo in se zamislili.

Tedaj se je po oglasilo iz vinograda: čriiii—čriiii! Prijatelj Nace se je prvi zdramil iz sanj in rekel: — Ali ga slišite? Čriček grozljje med!

On ve vse to, ker je Dolejček, in tudi Frank ve, kajti ko smo se poslovili, je žalostno potolažil svojo boljšo polovico: — Nočoj boš pa sama in še marsikatero noč.

V leseni bajti poleg vinograda si je napravil zasilno posteljo, k zglavju prislomil sekuro k znojju pa privezal psa - volčjaka. In tako je predremal oziroma prebdel vse noči prav do zadnje sobote.

Nebo je bilo milostno, tatje so se pa zbal psa, sekire in njega, tako da ni niti ene jagode zmanjkalo.

V soboto popoldne smo pa cbrali, znosili in zmleli. Delo je bilo tam prijetneje, ker sod v kotu še ni omagal izza lauske jeseni.

Zdaj je še v kadi in čaka, da ga bo naravna sila dvignila in da bo zažuborelo v njem. Po treh ali štirih dneh ga bomo pretočili.

V sodu se bo mošt penil, kregal, divjal in razsajal, toda od dne do dne bo mirnejši, okrog sv. Martina se bo pa povsem umiril.

Tedaj bomo pokusili kapljico, ki smo skozi vse leto pazno motrili ves njen razvoj: od cveta do dozorelosti na trsu ter pozneje od mošta do vina, ki je, pametno ukivano, najbolje zdravilo za slovensko telo in srce.

NEPOJMLJIVA VLOGA SOVJETSKE UNIJE

— Čudna so pota Gospodova, — je rekel psalmist, in če bi še danes živel, bi prav gotovo dostavil: — Tudi v Sovjetski uniji.

Kar se sedaj odigrava pred našimi očmi, je prvovrsten skandal.

Sovjetska republika, ki se vedno izdaja za trpkega sovražnika fašizma ter nenehoma potrdarja, da zastopa interese delavstva in se vzvzema za zatiranje, je začela pošiljati Italiji potrebščine za vojno v Abesiniji.

Nedavno je izjavil Mussolini, da mu je mogoče dobiti vojni material od Sovjetske unije v neomejeni množini.

Sovjetsko časopisje ni niti z besedico omenilo te Mussolinijeve izjave. Pa tudi javnost se ni brigala zanjo, ker je Mussolini znan kot gobezdač in največkrat ne ve, kaj govori.

Naenkrat se je pa izvedelo, da je sovjetska vlada sklenila z Italijo pogodbo, da bo poslala italijanski armadi v petih mesecih 750,000 ton pšenice. Pšenica bo poslana na abesinsko fronto.

Iz Aten poročajo, da grški tovorni parniki že par mesecev odvažajo iz ruskih črno-morskih pristanišč žito, cement in železo v Massauvo in Mogdadišu — italijanski pristanišči v Afriki. Ruska vlada je za blago prej plačana, predno je naloženo na ladje. O kretanju teh parnikov ni bilo ničesar objavljenega.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da pošilja Rusija Italiji premog in gazolin. S tem je potrjena Mussolinijeva izjava, da lahko dobi iz Rusije toliko gazolina, kolikor ga potrebuje.

Teh stvari nikakor ni mogoče prezreti.

Komunisti vsega sveta skušajo prepričati Mussolinijev roparski pohod proti Abesiniji, komunisti v Združenih državah pozivajo zamorce, naj protestirajo proti italijanski grabežljivosti, istočasno pa pošija Sovjetska unija Mussoliniju vojni material, da mu bo mogoče Abesinice podjarmiti.

Poslta mu pšenico, da bo preskrbel armado s kruhom, olje in gazolin, da bo laškim letalcem mogoče napadati Abesinice iz zraka, železo in cement za gradnjo cest, da bo italijanski vojakom in topovom olajšana pot v Abesinijo.

Dvomimo, da bi moglo delavstvo razumeti, kako je to mogoče.

DENARNE POŠILJATVE. Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. V JUGOSLAVIJO: Za \$ 2.75 Din. 100, \$ 5.25 Din. 200, \$ 7.50 Din. 300, \$ 11.25 Din. 500, \$ 22.50 Din. 1000, \$ 47.50 Din. 2000. V ITALIJO: Za \$ 9.35 Lir. 100, \$ 18.25 Lir. 200, \$ 44.70 Lir. 500, \$ 88.20 Lir. 1000, \$ 178.— Lir. 2000, \$ 283.— Lir. 3000.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da se poučen v vsak stvarni. Vred naše dolgoletne skušnje vam samoremo dati najboljša poizkušila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se skupno obrnite na nas za vse poizkušila. Mi preskrbimo vse, bodisi pranje za povratna dovoljenja, pazno liste, vizaje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, za kar je glavna, še najmanjša stroška. Nedržitljivi naj se odpravijo do sodnjega trenutka, ko predno se dobi v Washingtonu povratna dovoljenja, EE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec. Pišite torej takoj za brezplačna navodila in sestavitelja mo vam, da boste počasi in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

F. SCHRONGHAMER-HEIMDAL T. K.:

HRUŠKE FUNTOVKE

Že delj časa sem slišal o bajno velikih Silovih zimskih hruškah, tako zvanih funtovkah. Neizrečeno poželenje se mi je zbudilo po njih. Čutil sem se samo, da teh hrušk nisem že prej izteknil. Saj sem vendar poznal vsako drevo v soseski in sem natančno vedel, kakšen je njegov sad in kdaj je zrel. Ta je bil sladek, ta prepovedan sad, a najslajšega naj bi šele spoznal, velikanske funtovke kmeta Sile!

Neko lepo jesensko popoldne sem se odpravil, da bi našel hruško. Plazil sem se okoli kozolcev in skednjev, kakor da bi res ničesar ne nameraval. Ko sem prišel do Silovega kozolca, je stalo pred menoj drevo s staro, brazgotinasto skorjo, ki sem dotle, zaradi skorje, mislil, da je hrast. A komaj sem se ozrl proti vrhu, mi je srce zavrisnalo od veselja. Večje kakor mačje glave so se bleščale velikanske hruške iz tajinstveno sušičnega lista! Kristofu Kolumbu ni srce bolj poskakovalo od veselja, ko je odkril Ameriko, kakor meni ob tem pogledu.

Vrgel sem se v travo, da se mi je sree razdivjalo. Potem sem se previdno ozrl na vse strani, ali ni koga od Silovih bližnih. Na tišino se ni bilo za- resti.

Potuhnil sem se in se odpravil proti hruški. In potem gor kakor verveca! Saj vaja dela mojstra tudi v plezanju na drevo.

Ko sem bil pa v vrhu in čudovitim hruškam gledal iz obličja v obličje, mi je srce od veselja še enkrat poskočilo in sklenil sem, da si bom sočnega plena nabral, kar se bo dalo.

Ko sem tako mislil, se je le- sa na dvorišču odprla in o joj, plečati Sile je prihajal z od- torenjenimi koraki mimo kozolca sem! V eni roki je držal majoliko jabolčnika, v drugi kračo in pol hleba kruha.

Kakor zanalašč si je izbral prav mojo hruško, da bi pod- rjo južinal. Položno je spustil

svoje dobrote v njeno senco, potem pa naslonil svojo od de- la celega tedna trdno glavo na drevo.

Imel sem šele dve hruški in jih zaradi njih velikosti le s težavo stlačil v žep, ko je za- čel Sile pod menoj s svojo o- bilno nedeljsko južino. Kakor je kazalo, bi lahko trajalo ure in ure, dokler bi pojužinal in začel sem ugrabiti, kdo bo dlje izdržal, on ali jaz. Da bi ušel, na to niti misliti ni bilo, dok- ler je on sedel spodaj pri svo- ji južini in tako sem se rad ni nerad, vdal v svojo usodo.

Zagoden med dvema rogo- vilama, sem čakal, kaj bo. Pre- teklo so morda cele ure, tedaj sem videl, da leži prazen vrč zvrnjen v travi. Izpod dreve- sa se je zaslislalo smrčanje, da se je moja rogovila kar tresla.

"Zdaj ko moj nasprotnik spi- spanje pravičnega, bi se lahko s svojim plenom odpravil," sem si mislil. Tiho kakor mi- ška sem se spustil po drugi strani dol. Že sem bil skoraj na tleh, pa se je začel kmet z obema rokama otepati; morda ga je pičila osa. Pa je že smet hotel, da me je pri tem ujel za nogo in je ni več izpu- stil, naj sem še tako vlekli in tulil. In ko se je do dobra pre- dirnil in spoznal mojo klaver- no prikazen, ki so ji funtovke iz žepa molele, sem milo pro- sil: "Pustite me, oče, nikdar več ne bom!"

On pa me je zgrabil le še trdneje in, dočim je kazal na hruške, dejal: "Te pojše zdaj, prej ne greš. Drugo bomo še videli."

Izvklet sem hruško in po- kakor kamen in kost. Že sem se veselil, kako sladka bo, a kar sem ugriznil, je bilo trdo kakor kamen in gost. Že sem hotel izpljuniti, ko je zagrmel glas Sile: "Požrl boš!" Tako sem moral pojesti velikansko trdo hruško s pečki in peclji pred očmi neizprosnega kme- ta. Bilo mi je, kakor da bi je- del železo. Nazadnje so kmet- ove pesti vendarle popustile

rekoč: "Zdaj pojdi in zapom- ni si."

Funtovke so mi krulile še ves teden po trebuhu. Prizade- jale so mi težave, o katerih rajši molčim.

A zapomnil sem si. Ako so mi pozneje zopet hvalili kake

dobrote, ki jih nisem poznal, sem si mislil:

"Aha, to bodo funtovke! — Rajši ne bom."

In ko sem se spomnil na Si- love pesti in prestane težave, sem rajši pustil:

"Nenizna reč, ki človeku o- stane v želodcu." Vedel sem, kaj to pomeni, zakaj funtov- ke, ki so bile na videz vabljive, so me zmordile.

"Funtovke, samo enkrat sem vam sel na limanice! — Zdaj vem, da ste neprebavljive, pa če visite na drevesu kot "mačje glave", ali če hodite med ljudmi."

Glej, komu zaupaš, preden ugrizneš, zakaj oko vara!

PROCESIJA NA SMRT OBDOJENIH

V Addis Abebi ti ponosno pokažejo novo kaznilnico, ki je sezidana iz železnega betona. Kaznilnica je pa samo ena, kaz- nencev pa na tisoče. Vse, ki ne plačajo davkov, ukleanejo v ve- rige in jih niti ne oskrbujejo niti jim ne dajo hrane. Po dva in dva štta priklenjena na veri- ge in zjutraj smejo tako oditi v mesto, da si do večera kaj na- beračijo.

— Ob petih zvečer, — mi pri- poveduje spremljevalec, — jih zapro čez noč. V prostoru, kjer more biti le deset oseb, jih je več kot sto. Včasih mora kak kaznencev, če bi rad spal, svoje- ga tovariša najprej zadaviti, da se potem spočije na njegovem truplu. In tako zares sle- hermo jutro spravijo po 15 do 20 mrličev iz ječe. Ta ječa je zaeno ognjišče raznih nalezljivih bolezni. Nekega kuharja evropskega zdravnika so čez noč vrgli v ječo. Zjutraj so ga izpustili, a čez tri dni je umrl zaradi posledice te edine noči.

Zivljenje morilca je last mor- ilčeve družine. Družina ima pravico zahtevati, da morilca usmrtijo. In tudi družina je ti- sta, ki mora izvršiti smrtno ob- sodbo svojega družinskega člana. Zoper to postavbo se ne mo- re nihče upreti, niti neguš sam je ne more odpraviti.

Krog desetih dopoldne mo- reš v Addis Abebi srečati procesijo takih obsojencev na smrt. Noge so jim okovane v verige in na čelu imajo — kakor na novo zaklani prašiči in teleta — vžgano znamenje. To je državn žig, ki je na njem napisano: — Ne ubijaj! Umreti mo- raš, ker si sam ubijal. — Za procesijo gredo svoji obsojen- ca in mešetariji s svoji umor- jenega za njegovo življenje. Ti svoji, ki so že na sodišču sle- herno odkupnino zavrnilli, ne gredo za procesijo. Procesija traja nekako pol ure. Nato od- vedejo obsojence v neko poslop- je, ki je 30 m dolgo in 6 m ši- roko. To poslopje je klavnica, človeška klavnica. Na koncu te barake je vzvišen prostor, kjer so pritrjene tri puške. Njih cevi so usmerjene v drugi ko- nec barake. Ondi pa je lesen okvir, ki nanj privežejo obso- jenca. Ker pa niso vsi obsojen- ci enako veliki, nastane straho- ten prizor: žrtev mora biti pravi- lno postavljena v okvir. Če je premajhen, ga obesijo nanj. Podložijo mu kladu ali opeko pod noge. In prostovoljni rablji ga merijo, se pri tem pričkajo in se pripravljajo, ne da bi pri tem količkaj občutili za obso- jenca. Ko je vse nared, tedaj potegne kak član družine na smrt obsojenega za vrv, ki spro- ži puške. Trije strelci počijo. Se se kadi smodnik v gostih oblak- ih po baraki, pa že pograbbijo ustreljenca za noge in ga vle- čejo iz barake.

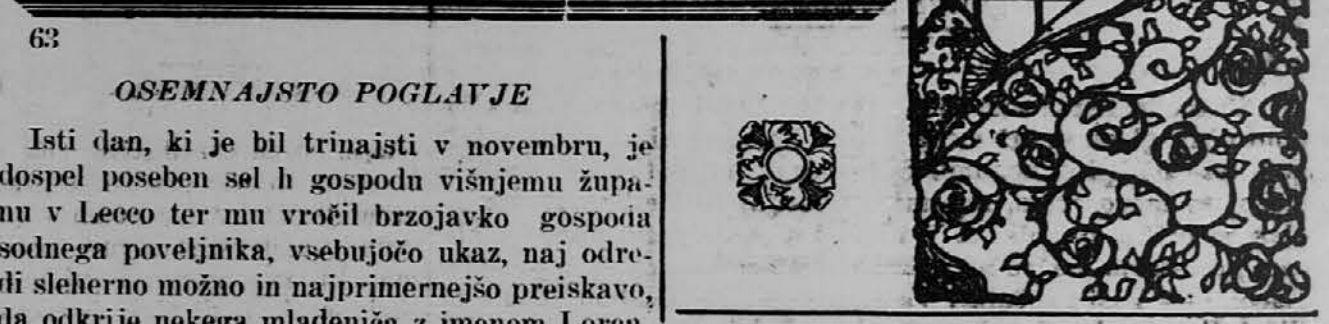
V tej klavnici se venomer ši- ri smrad po razpadajočih trup- lih. Nikoli je ne pomijejo ali pospravijo. In naslednji obso- jencev čofota z bosimi nogami, po krvi svojega prednika.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno da kdaj imate plačano naročnina. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadržite opomine in računske razpisa stali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko ne- potrebnega dela in stroškov, za- to Vas prosimo, da skušate na- ročnino pravčasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imamo so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj na- ših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lambe
COLORADO: Pueblo, Peter Collig, A. Saffin
INDIANA: Indianapolis, Louis Banich
ILLINOIS: Chicago, J. Bevil, J. Lukanich
KANSAS: Girard, Agnes Mešnik
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN: Detroit, Frank Stolar
MINNESOTA: Chisholm, Frank Goulo
MONTANA: Roundup, M. M. Paulan
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Gowanda, Karl Strinjska
OHIO: Barberton, Frank Trohr
OREGON: Oregon City, Ore., J. Kohlar
PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec
WISCONSIN: Milwaukee, West Alla, Frank Štepec
WYOMING: Rock Springs, Louis Wachter

ZAROČENCA MILANSKA ZGODBA 17. STOLETJA Spisal: ALESSANDRO MANZONI

OSEMNAJSTO POGLAVJE

Isti dan, ki je bil trimajsti v novembru, je dospel poseben sel h gospodu višnjemu župa- nu v Leeco ter mu vročil brzjavko gospoda sodnega poveljnika, vsebujočo ukaz, naj odro- di sleherno možno in najprimernejšo preiskavo, da odkrije nekega mladeniča z imenom Loren- za Tramaglina, ki prede svilo in je ušel obo- roženi sili "prej imenovanega spoštovanega gospoda poveljnika", in izve, ali se je vrnil "očitno ali skrivaj" v svoj domači kraj, "ki se ne ve", kateri bi natanko bil, "a leži na o- zemlju Leeca; če se dožene, da je res tako", naj ga skuša imenovani gospod višji župan dobiti in ko ga pošteno zvežejo, "namreč" z dobrimi ročnimi okovi, upošteva je izkazano nezadost- nost naroč za imenovano osebo, naj ga da od- vesti v ječo in naj ga tam dobro zastraženega pridrži, da ga izroči onemu, kogar pošljejo ponj, in bodiši da bo iskanje uspešno ali ne, "pojdite v hišo prej imenovanega Lorenza Tramaglina, preiščite jo z dolžno skrbnostjo in odnesite vse, kar najdete, da spada k stvari, in si oskrbite informacij o njegovem slabem zna- čaju, življenju in sokrivcih"; in o vseh bese- dah in dejanjih, o vsem, kar se najde in kar se ne najde, o vsem, kar se vzame in kar se pusti, "natančno poročajte".

Ko se je gospod višji župan po človeški mož- nosti uveril, da se oseba ni vrnila v svoj doma- či kraj, da poklicati vsakega načelnika ter se da povesti v velikem spremstvu beležnika in bi- ričev v označeno hišo.

Hiša je zaklenjena. Človeka, ki ima ključ, ni ali pa se ne pokaže. Tedaj razbijejo vrata in napravijo preiskavo z dolžno skrbnostjo, to se pravi, da naredijo kakor v mestu, ki se zavza- me z naskokom.

Glas o tem pohodu se takoj razširi po vsej okolici in pride do ušes očeta Cristofora.

Ta povprašuje nič manj začuden kakor potr, koderkoli more, da bi našel kaj pojasnila, za- kaj se je to tako nepričakovano zgodilo, toda ne more zbrati drugega kakor nezanesljiva u- gibanja in piše brž očetu Bonaventuri, od ka- terega se nadeja kake natančnejše vesti.

Medtem so Renzovi sodniki in prijatelji pozvani, da izpovedo, kar morebiti vedo o nje- govem "slabem značaju"; priimek Tramaglino je nesreča, sramota, zločin; vsa vas je na nogah. Polagoma se izve, da je Renzo na lepem sredi Milana ušel pravici in izginil; razširi se glas, da je zagrešil nekaj velikega, toda kaj, ne zna nihče povedati ali pa se stvar pripoveduje na sto načinov.

Čim debeljša je zgodba, tem manj vere najde v kraju, kjer poznajo Renza kot pridnega mla- deniča; večina domneva in šepčejo si drug drugemu na uho, da mora biti to nekaj takega, kar je zasnoval oni preoblastnež don Rodrigo, da uniči svojega ubogega tekmeča. Resnica je le ta, da je včasih tudi lopovom zgodi velika krivica, če sodijo ljudje po navodu in brez po- trebnega poznavanja dejstev.

To poročilo je delovalo na don Rodriga, ka- kor bi spustil hudčica vanj, ali da bolje povem, razkačilo je še bolj tistega, ki je že prebival v njem.

Renzo je bil odsoten, prepoden, izgnan, tako da je bilo proti njemu vse dovoljeno in se je tudi njegova nevesta mogla nekako smatrati kot upornikovo imetje; edini človek na svetu, ki bi se hotel in mogel zavzeti zanjo in zagna- ti hrup, kakršnega bi daleč slišali in tudi viso- ke osebe, razključeni redovnik, najbrž v krat- kem že ne bo imel več možnosti, da škoduje.

Toda evo, pojavila se je nova zapreka, ki ni bila samo protivesjev vsem tem ugodnostim, temveč jim je tako rekoč jemala vsako ceno.

Tak samostan v Monzi, ko hi tudi v njem ne bilo knežne, je bil pretrda kost za dan Rodrigove zobe in naj mu je domišljija še tako brnela okrog tega zavetišča, ni si mogel nikakor predstavljati, kako bi ga zavzel, bodi s silo, bo- di z zvijačo.

Že je skoro hotel popustiti to podjetje, že se je skoro odločil, da gre v Milan, in sicer po dalj- ši poti, da niti ne pojde skozi Monzo, ter se tam vrže v naročje prijateljem in zabavam, da s povsem veselimi mislimi prežene ono drugo mi- sel, ki je postajala že naravnost mučna. Toda, toda prijatelji... le počasi s takimi prijatelji!

KOOPERATIVNA ZADRUGA NA ŠVEDSKEM

Švedske kooperativne zadruga so razširile svoje delovanje. V moderni department trgovini, ki jo vidite na sliki ter je veljala tri milijone dolarjev, je nad sto raznih oddel- kov, v katerih je zaposlenih 1200 delavcev in delavk.

Mesto razvedrila se mu je bilo bati, da najde v njihovi družbi nove nevšečnosti; kajti Attilho je gotovo že vse razbobnal in spravil vse v ve- liko pričakovanje. Vseposvodi bi zahtevali novic o goškem dekletu in moral bi dati račun. — Hotel je, poskušal je — in kaj je dosegel?

Prevzel je neko obveznost, nekoliko nepleme- nito obveznost prav za prav, toda kaj za to; človek včasih ne more naravnati svojih muh, glavno je, da jim ustreže. In kako naj se izvije iz te obveznosti? S tem, da podleže v boju s kmetom in redovnikom?

Take misli so več dni natezale don Rodriga med "da" in "ne", ki sta bila oba nad vse sit- na. Medtem je od bratrance došlo pismo, ki mu je povedalo, da je spletko dobro napeljal. — Kmalu za bliskom se je razlegel grom; to se pravi: nekega lepega jutra se je razvedelo, da je oče Cristoforo odšel iz samostana Pescare- nico.

Ta točni uspeh in Attiljevo pismo, ki mu je dajalo velik pogum in je grozilo z velikim nor- čevanjem, sta don Rodriga vedno bolj nagiba- la k tvegavni odločitvi; zadnji smek pa mu je dala nepričakovana novica, da se je Neža vrni- la na svoj dom; v Lucijini bližini je bila ena ovira manj. Poročajmo o tem dveh pripetlja- jih, začeniš z zadnjim.

Ubogih ženski sta se jedva uredili v novem zavetišču, ko se je po Monzi in torej tudi v sa- mostanu raznesla vest o onem velikem milan- skem trušcu; za glavno vestjo pa je sledilo ne- broj podrobnosti, ki so od hipa do hipa nara- ščale in spreminjale.

Oskrbnica, ki je iz svojega stanovanja lahko imela eno uho obrnjeno na cesto in drugo v sa- mostan, je zbirala novice tu in tam ter jih spro- ročala obema gostoma. "Dva, šest, osem, štiri, sedem so jih zaprli; obesili jih bodo nekaj pred pekarno bergelj, nekaj na koncu ulice, v kateri stoji hiša provizijskega namestnika..."

Ej, ej, čujte to-le! Usel jim je eden, ki je iz Leeca ali iz tistih krajev. Imena ne vem, pa bo že kdo prišel, ki mi ga pove; bomo videli, ali ga poznata."

To naznanilo je obenem z okolnostjo, da je Renzo dospel v Milan prav tistega usodnega dne, vzbudilo v ženskah in zlasti v Luciji pre- cejšen nemir; toda mislite si, kako jima je mo- ralo biti šele, ko jima je prišla oskrbnica pravi- ti: "Prav iz vaše vasi je oni, ki je odnesel pe- te, da ga ne obesijo; prede svilo ter se imenu- je Tramaglino; ali ga poznata?"

Luciji, ki je sedela in nekaj obrobjala, je padlo delo iz rok; prebledela je ter se čisto spremenila v obraz, tako da bi bila oskrbnica to prav gotovo opazila, ko bi bila bliže nje; to- da stala je na pragu z Nežo, ki se je tudi zme- dila, vendar ne tako hudci, in se ji je posrečilo, da je ostala trdna; da bi kaj odgovorila, je rekla, da se v mali vasi vsi poznajo, da ga pozna, a si ne more misliti, kako se mu je moglo kaj takega primeriti, ker je bil vedno miren mlade- nič. Nato je vprašala, ali je v resnici zbežal in kam.

(Dalje prihodnjiti.)

Ljubiteljem leposlovja Cenik knjig vsebuje mnogo le- pih romanov slovenskih in tu- jih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne. Knjigarna "Glas Naroda"

GREHI OČETOV

Roman v dveh zvezkih

Za Glas Naroda priredil I. H.

PRVI ZVEZEK.

41

Gospodu Barki sem želel v slovo še seči v roke, toda s to pimi očmi gleda mimo mene v voz.

Ko zapelje vlak v svetlo jutro, se zlekнем v svoj kot. Tedaj pa mi nekaj prileti mimo obraza.

Pogledam skozi okno in vidim pri zadnjem stebri postaje stati gospoico Jozo z obema rokama dvignjenima kot v pozdrav.

Albertu izročim vrtnico. — Zdi se mi, da je bila namenjena na vaš naslov.

Veter raznese cvetne liste in jih nekaj prinесе pred noge smejočega se dekleta.

14.

— Leipzig! Leipzig! Morali smo izstopiti in smo bili stlačeni v že prenapolnjeni voz.

Albert se stisne v blazine in zopet prične strnети proti stropu, kakor celo vozniku od Berlina do Lipskega.

Imel sem čas premišljevat, kako bi te dni v Monakovem opravil svoj prijateljsko misijo.

Dober vpliv na Alberta sem pričakoval od spodbudnega gledališkega življenja, v katero ga morajo potegniti priprave za premijero njegove igre, kakor tudi od uspeha dela samega.

Tako sem koval načrte, dokler mi ne šine skozi glavo misel, da mi bodo v najkrajšem času skrb za prijatelja prevzele druge roke.

Marta je imela lepe roke. To sem vedel takoj, ne da bi se mogel spomniti, kdaj sem jih opazoval.

In pri svoji neumnosti sem še dal njemu priložnost dvigniti zaklad, okoli katerega sem hodil s slepimi očmi.

In ko bodo prišli dnevi, ki ga bodo vezali na njeno stran? Kako ne bi mogel ceniti vrednosti tega dekleta?

V mojih usesih zveni beseda, katero je izgovoril Albert, ko je blede goslač odšel od njega, ona beseda o dekletu, ki jo je ljubil in vendar prevaril, ki ga je zavrгла in ki jo še vedno ljubi z željno dušo!

Ali ne more Martina lepota in ljubkost premagati spomina, ki se je že tako utrudil, da, že vrgel v brezupnost?

Lahka zmaga! In kako srečna usoda premaganega! Kako sladak pritisk verige, ki jo je spletla tako nežna, lepa roka!

Kaj me čaka v Monakovem, sem vedel. Srčna zahvala dobre tovarišice — in mogoče še majhen, v ognju pozlačen slon za mojo verižico pri uri.

Voz se izpraznil do enega potnika, katerega je bilo mogoče opaziti vsled sivega dima cigare dvomljivega izdelka.

Albert zapusti svoj zakajeni kot in sede k oknu meni nasproti. Tedaj pa sam izpregovori prvo besedo, pripomni nekaj o tužnem značaju pokrajine, skozi katero smo se peljali.

Nato pa se pogovarjava o Monakovem, o njegovih gledaliških in njegovi umetnosti. In vprašam Alberta, ako ne želi poznati ljudi s slavnimi imeni.

— Hvala, ne! Nikdar ni bilo po mojem okusu sklepati takih prijateljstev. Ali motijo, ali pa res razočarajo. Enega pa želim spoznati. Zelo ljubo bi mi bilo, ako me takoj prvi dan, ko bom v Monakovem, peljete k njemu. K Friesshardt!

— Rad! Toda kdor hoče z njim izhajati, ne sme biti občutljiv in se mora prav posebno varovati govoriti o pesništvu in pesnikih, ako Friesshardt sam ne prične o tem govoriti. Tudi mu ne smete izdati, zakaj ste ga želeli spoznati. Drugače bi bil vaš prvi sestanek z njim tudi zadnji.

— Toda svoj obisk moram vendar s kakim izgovorom opraviti.

— Ni treba! Jaz ga obiščem, vi greste z menoj, povabim ga, da pijemo steklenico dobrega vina in ko se bo pri tej steklenici ogrel, se bo mogoče pokazal človeka, do katerega čutite sočutje.

— In mislite, da bo Friesshardt sprejel tako povabilo? Moram se smejeti.

— Je še mil izraz, ako rečem, da ima rad kozarec dobrega vina. Tedaj tudi dolgo ne povprašuje po roki, ki mu ga nudi. Ako ni dobrega vina, se zadovolji tudi s kozarcem piva. To sem opazil že tedaj, ko sem ga spoznal.

Vprašujoče me pogleda Albert.

(Dalje prihodnjik.)

Razne vesti.

LJUDJE PRED DESET TISOČ LETI

V nekaterih muzejih čuvajo čudno velike in oblikovane lobanje, edine zanesljive pričre o bivanju človeškega rodu pred deset tisoč let. Te lobanje govorre vsakovrstne stvari tistemu, ki zna razbrati njihove skrivnosti.

Baš nazadnje omenjena spodnja čeljust je zbudila med raziskovalci posebno zanimanje, ker so jo našli skupaj z ostanki raznih okamenelih zveri, kakor jamskega medveda, jamske hičene in jamskega leva.

Lobanje pračloveka, ki so jih našli na ozemlju Jugoslavije, v Krapini, so posebno zanimive zavoljo tega, ker so na pol izgolele in kažejo, da so postali njih lastniki žrtev — kanibal-skih nagonov naših davnih prednikov.

Raziskovalec se vedno razveseli, če naleti na več takšnih najdb na kupu. To mu namreč omogoča primerjanje, in samo primerjanje lahko spravi znanost naprej, ji omogoča restavracijo lobanj iz poedinih kosčkov, dalje zanesljive podatke o starosti in njih izvoru, ter tudi o plemenski pripadnosti pradednih ljudi.

LJUBEZEN LAŠKE PRINCESE

Mlada princesa Marija Savojska, hči italijanskega kralja Viktorja Emanuela III., se je mudila tri tedne v Londonu, kar je vzbudilo splošno zanimanje. V javnosti so začele krožiti vesti, da gre za novo poroko v vladarski hiši.

Kar se tiče nemških dinastij zadostuje že en predstavnik Savojskemu domu. Princesa Mafalda, starejša sestra prince-se Marije, se je namreč poročila s Filipom Hesenskim.

la navadnega plemiča grofa Calvi di Bergolo.

Od vseh savojskih princes je postala samo Giovanna kraljica na bolgarskem prestolu. Ali išče italijanski vladar za svojo najmlajšo hčerko svojemu rodu vrednega ženina? V tem primeru ostaneta samo dve možnosti, skleniti rodbinske vezi s Habsburžani ali Bonaparti.

In govori se, da se imata najmlajša hči italijanskega kralja in Napoleonov potomec rada. Zelo pogosto sta hodila na skupne izlete po Italiji in v "Zlati knjigi" Napoleonovega muzeja sta skupaj podpisana.

DIJONSKI LANDRU

Policija v francoskem mestu Dijonu je aretirala starega potepuha, ki je pri zaslišanju priznal, da je izvršil številne težke zločine.

Policija tem navedbam aretiranca glede števila njegovih žrtev ne verjame preveč, vendar pa sklepa na podlagi raznih indiciev, da ima v resnici večkratnega morileca žensk pred seboj.

Dijonski Landru je, kakor rečeno, priznal, da je umoril poleg tega še 16 žensk. Povedal je njihova imena in točno opisal vsak primer, na kako grozoten način je končal svojo žrtev.

POPRAVEK.

V dopisu iz Girard, Kans., ki je bil priobčen dne 11. septembra, se ima glasiti, da je umrla Jera Mausar, ne pa Hausar, kot je bilo napačno poročano.

- 17. septembra: Bremen v Bremen
19. septembra: Berengaria v Cherbourg
21. septembra: Ile de France v Havre
24. septembra: Rex v Genoa
25. septembra: Washington v Havre
26. septembra: Champlain v Havre
Aquitania v Cherbourg

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU. 110 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

- 27. septembra: Europa v Bremen
3. oktobra: Majestic v Cherbourg
4. oktobra: Bremen v Bremen
5. oktobra: Lafayette v Havre
24. septembra: Conte di Savoia v Genoa
9. oktobra: Manhattan v Havre
11. oktobra: Berengaria v Cherbourg
15. oktobra: Europa v Bremen
17. oktobra: Aquitania v Cherbourg
19. oktobra: Rex v Genoa
23. oktobra: Washington v Havre
25. oktobra: Majestic v Cherbourg
31. oktobra: Bremen v Bremen

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

Romani:

- JUTRI, spisal Andrej Strug, 85 strani, Cena trdo vezane .75
KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OKS, spisal Jules Verne, 65 strani, Cena .45
KAZAKI, spisal L. N. Tolstoj, 308 strani, Cena .75
KAKO SEM SE JAZ LIKAL, spisal Jakob Aleševc, 131 knjiže po 150, 180 in 114 strani, Cena .60 vsak zvezek. Vsi trije .150
KMEČKI PUNT, spisal Avgust Senoa, 464 strani, Cena .60
KRIŽEV POT PETERA KUPLENJENKA, spisal Paščin, 83 strani, Cena .70
KUHINJA PRI KRALJICI GOSAJ NOŽICI, spisal Anatole France, 279 strani, Cena .75
LA BOHEME, spisal H. Murger, 402 str. Cena .90
LISTKI (Ks. Meško), 144 strani .70
LJUBLJANSKE SLIKE, spisal Jakob Aleševc, 263 strani, Cena .60
LOV NA ŽENO, spisal J. O. Curwood, 194 strani, Cena .80
LUCIFER, spisal Jean de la Hire, 292 strani, Cena .1-
MALI LORD, spisala Frances Hodgson Burnett, 193 strani, Cena .80
MALENKOSTI, spisal Ivan Albrecht, 120 strani, Cena .30
MATERINA ŽRTEV, 240 strani, Cena .60
MED PADARJI IN ZDRAVNIKI, spisal Janko Kač, 119 strani, Cena .60
MILJONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phillips Oppenheim, 92 strani, Cena .75
MIMO ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar, 230 str. Cena .80
MLADA LETA, (Jan. E. Krek), 188 str. .90
MOJE ŽIVLJENJE, spisal Ivan Cankar 168 str. Cena .75
MOŽJE, spisal Emerson Hugh, 209 strani, Cena 1.50
MORSKI RAZBOJNIK, spisal kapitan Fred. Marryat, 192 strani, Cena .80
NADEŽNA NIKOLAJAVNA, spisal V. M. Garšin, 112 strani, Cena .35
NA KRVAVIH POLJANAH, Matičič, s slikami, Cena 1.50
NAŠA VAS, spisal Anton Novčan, 224 strani, Cena 1.-
NAŠA LETA, spisal Milan Pugač, 125 strani, Cena vez. .70 Broš. .50
PASTI IN ZANKE, spisal I. Š. Oreč, 231 strani, Cena .54
PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France, 282 strani, Cena .60
PISANE ZGODBE, spisal Janko Kač, 113 str. .60
PLAT Z VONA, spisal Leonid Andrejev, 131 str. Cena .40

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko-mandirajte pismo.

KNJIGE POŠILJAMO POŠTNE PROSTO

Naslovite na: —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.